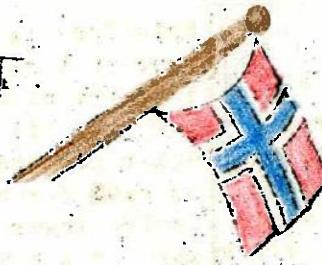

FRITT.

LAND

Nr. 74 - 1. årg.

Mandag, 18. september 1944

ALLE EVENTUALITETER.

Før hver dag som går er vi en dag nærmere freden - men før hver dag som går rykker også problemet befrielsen nærmere. Hvordan skal vi bli kvitt tyskerne - vil de trekke seg frivillig ut - vil de kapitulere uten våpenslag - eller må de nedkjempes og jages ut - blir det invasjon og når. - Det er ting vi ikke kan svare på. Men en ting er sikkert - at vi nærmer oss dagene da vi må regne med alle eventualiteter.

Vi har sett av befrielsen av Frankrike, Belgia og Holland hvilke eventueliteter vi må regne med - alliert landgang - fiendens hensynsløse motstar - fiendtlige provokasjoner - ordrer til aktiv kamp mot fienden.

Det blir arbeidst på alle hold for å kunne møte eventueliteten. Tiden er knapp og det gjelder å være godt rustet. - Mer enn noensinne trenger de aktive arbeidende hjemmefrontsgrupper støtte og hjelp i sitt arbeid. Husrom må skaffes - til dekning - til møter og til lagring. Alt brukelig materiell må utleverses hvis det trenges - mat må skaffes til veie. I dag må ikke personlige forsiktighetshensyn hindre en fra å hjelpe til i arbeidet. Ingen må i dag si nei hvis det blir bedt om assistanse.

Underrstningen vil bli et sentralt punkt framover. For å hindre fiendtlige provokasjoner er det viktig at den frie presse blir spredt så godt som mulig, og de som har private lyttesteder må formidle nyhetene til alle kjente.

Rykter og paroler som ikke har holdpunkt i den frie presse eller London Radio må slås ned. De paroler som utgår fra ansvarlig hold - gjenom presse og radio må ubetinget følges.

Støtt hjemmefrontarbeidet. - Spre avisene. - Vis disiplin.

AMERIKANERNE PÅ TYSK JØRD.

Store amerikanske styrker står nå for første gang på tysk jord. U.S.A. var den stormakt som sist sluttet seg til kalisjonen mot Tyskland. Da Hitler anfalt Polen fantes det ikke en eneste moderne utrustet divisjon på den andre siden av Atlanteren. U.S.A.'s inngrisen i krigen har nå som under forrige krig vært av avgjørende betydning. Vi kan vanskelig tenke oss hvor vi hadde vært i dag uten Amerikas produksjon, flåte og soldater som aktive faktorer i krigen.

Ved siden av Russland er Amerika den største makt til lands - og den sterkeste til sjøs. Det kommer til å gi Amerikas ord tyngde ved FredsborDET. Etter forrige krig trakk Amerika seg tilbake til kontinentet og lot Europa passe sitt. Denne gang blir det anderledes. - U.S.A.'s krigs-

innsats har satt Tyskland på sin rette plass. Fra europeisk synspunkt kan det være stort og mektig, men ved stormaktenes inntreden blir det en europeisk kontinentalstat med begrensede ytelsjer og ressurser.

Amerikas retningslinjer både internt og internasjonalt før etterkrigstiden er et åpent spørsmål - til høysning hitsetter vi uttalelser fra marinesekretær James E. Forrestal i New York Times 22. juni. Han uttaler bl.a.: Vi må opprettholde en sund økonomi - med beskjæftigelse - med lønninger høye nok til å opprettholde konsumsjunsevnen. Forretningsfolk må kunne visé føretaksomhet i en tillitsfull atmosfære. - Regjeringen må gjøre sitt i overgangen fra krig til fred. Den må utøve en del av den kontroll som er nødvendig i krig, men den må forkastes så fort det er mulig. Kreditter fra regjeringens side må kun ha til hensikt å bringe det private initiativ og forretningsmaskineri i gang igjen.

Vi må være klar over at vi skal bli en av stabilitetens store stønke i verden, og vi må også være klar over hvem vi liker det eller ikke at vi ikke er imune for krigsinfeksjonen - hverken og hvornår krig utbryter igjen. Et angrep mot andre land blir et anslag mot oss. Våre håp for en varig fred må ikke få oss til å ruste ned.

Varig fred kan kun baseres på verdens kooperasjon, men det vil ikke si at det er gjort i en håndvending. EN SLIK organisasjon må bygges sten for sten. Jeg foreslår at vi beveger oss sikkert framfor å bevege oss hurtig. Vi må finne et mønster som er tilstrekkelig elastisk til å frysse seg etter realitetene. Mens dette arbeid pågår må vi se i synene at freden skal opprettholdes ved U.S.A.'s våpenmakt.

På en eller annen måte må skapes et større antall av "publik servants" hvis oppgave det skal være, ikke å skape politikk, men å ta seg av kjennsgjerningene - sammenfatte disse og framholde kjennsgjerningene som politikken må baseres på. M.a.o. først realiteten så politikken.

Vi imøteser en verden i hvilken vi må oppføre oss som voksne. Det blir en verden som vil bevege seg i større tempo og som ikke vil tillate oss å overlate noe til sjansen. Dette vil kreve innsiktsfulle bøntensomme og kløke folk i regjeringen og de eksekutive departementer må ledes av utlærte dyktige menn.

NORGES NYTT.

Alle tyske kvinner og barn som ikke er "im Einsatz" (arbeider for tyske myndigheter) skal sendes tilbake til Tyskland "sofort". De skal

møte på Akerhus tirsdag den 19., med så mygt "Gepäck" som de kan bære selv. -

Bedriftsvern. I strid med folkeretten forsøker tyskerne på de forskjelligste måter å gjøre det norske folk delaktig i sine militære tiltak. Et typisk eksempel er de mange pålegg til bedrifter o.a. om å besørge og bekoste militære foranstaltninger under navn av "bedriftsvern" eller "egenbeskyttelse". Under dette skalkeskul er en bedrift endog blitt pålagt å foreta utgravningsarbeider for utleggelse av miner, mens en menighet har måttet male om sin kirke fra hvit til grønn. En bedrift fikk ordre om å snauhugge området rundt sitt anlegg for trær. Da dette vel var gjort, fikk den ordre om å sette trær opp igjen! -

Førige mandag ble den store 8.000 tons flytedokk i Leksevåg ved Bergen sprengt. Dokken gikk i to deler og sank. Tyskerne brukte den for tiden ved overhaling av ubåtene sine, og dokken hadde plass for tre ubåter på en gang. Dette vil bli et følelig tap for tyskerne. Nå når de franske atlanteterhavshavner er gått tapt, er Bergen tyskernes viktigste ubåtbasis i vest.

"W E S T F A L E N S O F R E .

Minnet om de 45 nordmenn som møtte døden om bord på "Westfalen" er blitt hedret på en vakker måte av befolkningen i Göteborg og på Vestkysten sammen med norske representanter i Sverige.

Vi vet ikke hvilket arbeide og hvilken innsats disse nordmenn har gjort på hjemmekontinentet, - men vi vot at de har fallt som ofre for sine meningers mot og for frihetens sak. Deres offer vil mane oss til fortsatt kamp for frihet og rettferd.

Mye kan sies om Sveriges politikk i denne krig, men det svenske folk har under vår lange frihetskamp vist sin sympati og forståelse for de norske patrioter kamp for sitt fedreland. - Vi takker for dette nye bevis på samfellesskap.

N Y H E T E N E S & N D A G .

Vestfronten. Det allierte hovedkvarter sendte søndag ut følgende særmedding: Store styrker av den 1. allierte flybårne armé landet i Nederland i ettermiddag. Styrkene ble sluppet ned i områdene av byene Tilburg og Eindhoven. Før landingen ble tyske kanonstillinger over store områder i Nederland bombet av mellom 1.000 og 750 amerikanske fly. Britiske fly bombet i natt flyplasser i Tyskland og Nederland, og amerikanske fly angrep lørdag døkene i Nederland. - Den allierte overkommando har i radio gitt innstruksjoner til det nederlandske folk S for Leie og Rhinen. Det heter der: Det øyeblikk dere har ventet lengst på er kommet. Allierte styrker står på deres jord og nederlandske kommandotropper opererer sammen med dem. For at Nederlands befrielse skal skje så snart som mulig er det nødvendig at dere gir all den hjelpe du kan. - Melding til de nederlandske styrker: Gå til verk i følge de regler som gjelder for

krigførsel. Skaff til veie beviser for tyske grusomheter. Beskytt alle fabrikker, gruber og industrianlegg, bensin- og oljeanlegg mot tyskerne. - Til befolkningen i de ikke befridde deler av landet: Forsök ikke noen masseoperasjon. Gi deres egne kommandotropper alle mulige opplysninger og ly. Bli hjemme hvis ditt hjem ikke er i kampsonen. - Til folk som ikke er i kampsonen: Hold dere relig - deres tid vil komme. - Det allierte hovedkvarter har også framholdt overfor de tyske styrker: Enhver som gjør seg skyldig i misgjerninger vil bli straffet. Den nederlandske regjering har søndag aften kringkastet en oppfordring fra London til jernbanearbeidere i Nederland om å gå til streik. - Britiske styrker strømmer inn i Nederland, og det er dannet tre bruhoder over Escaut-Kanalen. Det meldes om ny framgang ved Leopold-Kanalen. Ved Scheldemunningen presses den tyske lemmen ytterligere sammen. Styrker fra 1. amerikanske armé som har trengt igjennom Siegfriedlinjens forsvarsverker rykker fram mot Köln og Rhinen. Achen er omringet, og N for byen har store styrker satt over Maas, N for Maastricht (som ble meldt befridt lørdag) og nærmer seg nå den tyske grensen. S for Achen er det tre nye innbrudd i Siegfriedlinjen. Allierte styrker står her allerede 20 km inne i Tyskland, nær Bitburg. Korrespondenter melder at hele Siegfriedlinjen står i fare for å bryte sammen. Fra Achen og 100 km sydover er den så å si ødelagt. Ifølge meldingen bygger Tyskerne nye befestninger langs Rhinen. Den tyske motstand langs Moselle er brutt og amerikanerne forfølger på bred front de vikende tyskere. Metz er omringet på tre kanter, og lørdag ble det meldt at allierte styrker rykket fram 25 km ø for Nancy. 7. armé nærmer seg Belfortpasset, foran dem er en yndelig samling tyskere på flukt. Andre styrker har befridd Modane på venstre side av Mont Cenis-passet til Italia. - Ubekrefte meldinger sier at von Rundstedt er øjeninnsatt som øverstkommanderende i V. Østfronten. Russiske og polske tropper trenger fram langs vestbredden av Vistula. Polske tropper har kontakt med russerne i Praga. Russiske styrker har kontakt med Tsjekkoslovakiske styrke. I Bulgaria har russiske tropper holdt formelt inntog i Sofia. - Titoes styrker har erobret flere dalmatiske øyer og derved avskåret tyskerne sitt sørvestlige sørvestlige sjøveien fra Egeerhavet. Italia. 8. armé har utvidet bruhodet over Marano. Finnland. Man venter at Finnland vil erklære Tyskland krig. Det første sammenstøtet har funnet sted på Högland og endte med fullständig finsk seier. Tyskerne brenner landsbyer i Nord-Finnland før de trekker seg ut. Danmark. Etter bestemmelser av Frihetsrådet ble det lørdag innledet en 48 timers generalstreik i Danmark som en protest mot deportasjon av danske fanger fra Frøslev leir til Tyskland, og mot tyskerne opptreden fredag aften da de skjøt viltpå Rådhusplassen. Churchill og Roosevelt har oppnådd full enighet i Quebec. Hovedtemmet var krigen mot Japan.